

Sabit

(?-1712)

XVII. asrın sonlan ile XVIII. asrın başlarında yaşayan ve asrın diğer şairlerinden farklı bir hüviyet gösterdiği için dikkati çeken Sabit, Bosna vilâyetinin Uzica kasabasında doğmuştur. Asıl adı Alâddîn Alf'dir. Önce memleketinde, sonra İstanbul'da tahsil görmüştür İstanbul'da Kaptan-i Derya Seydîzâde Mehmed Paşa'ya intisap etmiş, onun dairesinin imâmı olmuştur. Bu sırada La'lîzâde ailesine damat olur. Kefe ve Yanya kadılıklarında, Tekirdağ müf-

tülüğünde, Saray-Bosna, Konya-Diyarbakır mevleviye ilerinde bulunmuştur.

Sabit son vazifesi olan, Diyarbakır mevleviyeti görevinden 1709 yılında azl olunarak İstanbul'a dönmüş, 1712 yılında vefat etmiştir. Mezarı Topkapı'dan Maltepe'ye giden yol kenarında, Lâ'lî-zâde ailesine ait kabristanın yanında Mesnevi Sarihi San Abdullah Efendi'nin ayak ucundadır.

Dîvân'dan

Gazel-i Müzeyyel -1

(Karacan, s. 310)

Fe'ilâtün Fe'ilâtün e'ilâtün Fe'ilün

- Çekdügin söylerdi bir bir Leylî-i sahrâ-reve
Depseyidi Kays-ı nâ-kâmun eğer ağzın deve
Eğer mutsuz Mecnûn'nun ağzına deve bir
tekme vursaydı çöle düşen Leylâ'ya bütün çektiklerini bir bir
söylerdi
- Nakş-ı gül bir âteşi hârâ hayâl eyler gören
Sînede peyvestedür dâg-ı kühen dâg-ı neve
Bu gül resmini gören herkes ateşli bir mermere benzetir.
Bunlar, sinemdeki eski ve yeni yaralanma denktir.

3. Dîdeler rûşen gönül baht-ı veba lüftâdemüz
Düşdü bir Hörşîd-ital'at mâh-ı Zöhre perteve	3. Zühre yıldızına bir güneş yüzlü güzelin ışınları
düştü. Gönül gözlerde parlaklık var, kötü ka-
derim ise benim peşimi bir türlü bırakmıyor.
4. Gamze-i mesti metâ'-ı sabn târâc eyleyüp
Hâne-i dil döndi tatar asreri urmuş eve	4. Sevgilinin o insanı kendinden geçiren yanbakışı
benim sabrımı tüketti, beni perişan etti. Gönül
eşim, Tatar askerlerinin saldırdığı, yakıp yıkığı
evlere döndü.
5. Vay ol âvâre-i 'ıska ki sultânım gibi
Bî-hakîkat bî-vefâ hercâyı bir dilber seve	5. O başıboş gezen avare aşk, benim vefasız, acıma-
sız, hercayı güzel sultanım gibi birini sevsin,
6. Sâbitâ bu âme-i âteş-nişâr-ı âb-dâr
Dâglar yaksa n'ola cân-ı Emir-i Dehleve	6. Ey Sabit, bu parlak güzel ateş saçan kalem,
Dehlev Emîrî'mn canına göz göz yaralar yaksa ne
olur?
7. Bir şehinşâhun gulâmıdır ki ednâ çâkeri
Satl-ı istablm değışmez efser-İ Keyhüşre	7. O bir padişahlar padişahının kalesidir ki, o en
alçak, bayağı askerler bile Keyhüsrev'in tacına
karşılık bu padişahın yanındaki atların su içtiği
kabi değışmezler.
8. Kutb-ı âlem ya'ni Sultân Mustafâ Han
kim amin Lutfi heb şâmildür âb ü âteş ü hâk ü
ceve	8. Alemin kutbu olan Sultan Mustafa Han'ın lütfü
suya, ateşe, toprağa ve havaya şamildir.
9. Hak Ta'âlâ düşmen-i dîn üzre manşûr eyleye
Feth ola tîg ile Uyvar yollan heb o leve	9. Yüce Allah onun din düşmanlarına galip gelme-
sini sağlasın. Uyvar yollarının hepsi onun kılıcı ile
fethedilsin.

Gazel-i Müzeyyel - II

(Karacan, s. 360)

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

1. Bülbülün gönlin alaldan gonca bî-dildür garîb
Gelmedi dar ü diyâr-i yâre bir yıldur garîb	1. Gonca bülbülün gönlünü aldığından beri, bülbül
gönülsüz bir garip olmuştur. Sevgilinin bulun-
duğu yere bir yıldır böyle bir girip gelmedi,
2. Sabrına 'aşk olsun ol âvârenün kim yârimin
Yılda bir kez gül-cemâlin görse kâ'ildür garîb	2. O garip aşğın sabrına şaşıyorum; çünkü gül
yüzlü yarini yılda bir kez görmeye razı.
3. Bâb-ı gamda nukre-i eski idüp veclvi ma aş
Merdüm-i çeşmüm gibi gurbetde sâ'ildür garîb	3. Garip, gam kapısının önünde gümüşe benzeyen
gözyaşlarıyla geçinen; gözbebeğin gibi gurbetde
kalmış bir dilencidir.
4. Dâd-i Hak olmayacak carh-ı felekden Sâbitâ
Böyle yâd illerde kâm almak da müşkildür garîb	4. Ey Sabit, Allah'ın adaleti devamlı dönüp duran
dünyada gelmeyince böyle yadelerde lezzet, tat
almak oldukça zordur.

